

KOMERČNÍ SPECIÁL
22. 9. 2020

INTERNATIONAL ENERGY CLUB

XI. výroční zasedání, Ostrava 9.-10. 9. 2020

Téma: Energetika versus COVID-19

Bilionový záchranný kruh pro Evropu

Evropská ekonomika schytala, řečeno boxerskou terminologií, tvrdý koronavirový direkt. Jaké rady si od kouče vyslechne v rohu během přestávky, aby to další kolo neskončilo už vhozeným ručníkem do ringu? I o tom diskutovali účastníci XI. výročního zasedání International Energy Clubu (IEC), které se již tradičně konalo v Ostravě.

TEXT
Martin PITRO

Foto v příloze DDeM

Pod názvem Energetika versus COVID-19 uspořádala poradenská společnost DDeM ve dnech 9. a 10. září 2020 v Ostravě XI. výroční zasedání International Energy Clubu.

„Koronavirus nezmírnil tlak na naplňování zelené politiky nastavené Evropskou komisí, ba naopak,“ varuje Evžen Tošenovský, poslanec Evropského parlamentu a člen ITRE

Ekonomika Evropské unie se ve druhém čtvrtletí propadla oproti prvním třem měsícům roku o rekordních 11,4 procenta. Důvodem jsou zejména omezení spojená s koronavirem. Meziroční pokles HDP pak dosáhl 13,9 procenta. Ani Česká republika nevybočila z řady, když zaznamenala nejhorší výsledek od svého vzniku v roce 1993. Její ekonomika v mezičtvrtletním srovnání klesla o 8,7 procenta a meziročně dokonce o 11 procent. Výrazně byla omezena zahraniční poptávka a snížily se i spotřební výdaje domácností.

Prezidenti a premiéři států EU proto zasedli k jednacímu stolu, přeli se, dohadovali, aby nakonec přece jen po několika dnech dospěli ke shodě. Z fondu na obnovu ekonomik zasažených koronavirovou pandemií půjde čerpat 750 miliard eur (asi 20 bilionů korun). Těmito prostředky se navýší hodnota unijního rozpočtu na období let 2021–2027 na více než 1,8 bilionu eur. Mezi jinými mají být peníze určeny na investice do oblasti energetiky. A právě o nich se diskutovalo na letošním IEC.

„Problémem čerpání pomoci je tříštění finančních prostředků do mnoha fondů a projektů s individuálně nastavenými podmínkami. Navíc koronavirus v žádném případě nezmírnil tlak na naplňování zelené politiky nastavené Evropskou komisí, ba naopak. Zcela bez zohlednění reálných

možností a časového horizontu,“ krotí přílišný optimismus Evžen Tošenovský, poslanec Evropského parlamentu a člen Výboru pro průmysl, výzkum a energetiku.

Za pravdu mu dává i Jiří Feist, člen představenstva EP Power Europe, podle něhož koronavirus naprosto vychýlil zaběhnuté mechanismy. „V době jamy zuřící koronavirové krize se členské státy staraly každý sám o sebe, podle svých pravidel. Prakticky neexistovala jakákoli koordinace. S tím souvisí i téma energetické bezpečnosti, kterou si Česká republika musí zajistit sama. Může se totiž stát, že nikdo nepomůže,“ neskrývá rozčarování ohledně „přípravy něčeho smysluplného“.

Utahování „zelených“ šroubů

Evropská komise například plánuje zpřísnit v EU limity pro automobilové emise. Zatímco podle současného stavu mají být průměrné emise oxidu uhličitého u nových vozů v roce 2030 o 37,5 procenta nižší v porovnání s rokem 2021, ambiciózní návrh předpokládá jejich redukování o 50 procent. Nechybějí proto hlasy hovořící o dýce do zad automobilového průmyslu, který se ještě ani nestačil vzpamatovat z koronavirového stavu.

Není bez zajímavosti, že Německo snížilo daň z přidané hodnoty na auta se spalovacími motory mezi 1. červencem

a 31. prosincem z 19 na 16 procent. Nově pak vláda zdvojnásobí podporu pro nákup vozů s alternativními pohony. Naopak v ČR není finanční pobídka pro soukromé zájemce o elektromobily žádná a koronavirová epidemie navíc zbrzdila obměnu vozového parku ve firmách.

Tím samozřejmě tlak na environmentální odpovědnost ani zdaleka nekončí. Evropská komise jednoznačně prosazuje zvýšení cílů EU rovněž v oblasti klimatu do roku 2030. Podle dokumentu nazvaného The 2030 Climate Target Plan by mělo dojít k poklesu emisí skleníkových plynů v porovnání s rokem 1990 o 55 procent oproti současně nastaveným 40 procentům. Cílem je dosažení uhlíkové neutrality v roce 2050. Je jasné, že dopady do sociální i ekonomické oblasti budou značné, jak varují především zástupci zemí střední a východní Evropy.

Rozum do hrsti

Jak připomněl Jiří Feist, v Německu se ještě v roce 2018 vyrábělo 30 procent tepla z uhlí, především z černého. „Pak si ale Němci nastavili transformační program na dekarbonizaci teplárenství s cílem do roku 2025 včetně nastavení provozních podpor. Česká republika vše nastavuje nyní, a tak ukončení provozních podpor v horizontu příštích pěti let není optimální, protože není reálné dekarbonizovat teplárny do roku 2025. Proto by se do budoucna měly nastavit takové podmínky, které jsou reálné a dávají smysl,“ myslí si.

Podle Feista je také otázkou, jak dlouho ještě zůstané zachována křehká rovnováha mezi severem a jihem Evropy. Česko má své strategie a priority ukotvené v Národním klimaticko-energetickém plánu, ale otázkou je, zda má skutečně spočítané, co budou znamenat s ohledem na budoucí náklady energetického systému a s tím související cenou energie.

„Měl by vyhrát zdravý selský rozum. Zdá se mi, že se točíme v začarovaném kruhu. Chápu snahy obsažené v Zelené dohodě pro Evropu ohledně klimatické neutrality, ale všeho s mírou. V Česku nemáme ani moře, ani offshorové větrné parky a vodíkové technologie jsou u nás teprve v začátcích,“ upozorňuje René Neděla, náměstek pro řízení sekce energetiky na ministerstvu průmyslu a obchodu.

Ve světle všeho „zeleného“ přitvrzování vyznívají dost paradoxně výsledky studie z Oxfordské univerzity. Podle ní většina globálních energetických společností, které jsou dodavateli energií, nijak zvlášť neusiluje o přechod na obnovitelné energie. Některé sice do OZE investují, nevzdávají se ale ani fosilních paliv, kam je kromě uhlí zařazen i zemní plyn.

Že se ČR snaží naplňovat „zelenou“ politiku, dokládá mimo jiné fakt, že v letošním prvním pololetí bylo u nás připojeno 23 megawattů (MW) nových solárních zdrojů. To je téměř tolik jako za celý loňský rok, kdy se jednalo o 25 MW. V roce 2018 to bylo zhruba 11 MW.

Dekarbonizace a problémy tepláren

Podle Michaela Wunnerlicha, ředitele zastoupení německého Spolkového svazu energetického a vodárenského průmyslu při EU, připravilo Německo balík opatření na stimulaci tamní ekonomiky ve výši 130 miliard eur s prioritou ochrany klimatu a s důrazem položeným na vodíkové technologie a další rozvoj OZE. Potenciál do budoucna spatřuje i v zemním plynu.

Také Polsko hodlá s ohledem na dekarbonizační plány investovat 150 miliard zlotých (asi 895 miliard korun) do výstavby dvou jaderných elektráren s odhadovanou kapacitou šesti až devíti gigawattů (GW). Další sumu 130 miliard zlotých chce náš severní soused vložit do vybudování mořské větrné elektrárny s kapacitou osmi až jedenácti GW. Vše za předpokladu pokrytí nákladů z fondů EU.

„V souvislosti s odklonem od fosilních paliv považují za bezpodmínečně nutné řešit co nejrychleji situaci v tu-

zemském teplárenství. V devatenácti menších teplárnách na uhlí je s výhledem do konce roku 2023 ohrožen jejich provoz, protože nedokážou splnit emisní limity. Také cena jimi vyráběného tepla přestane být konkurenční, a to s ohledem na výrazný nárůst cen emisních povolenek. V Česku je zásobována teplem z tepláren více než třetina obyvatel,“ připomněla Lenka Kovačovská, výkonná ředitelka Českého plynárenského svazu (ČPS).

Právě z důvodu předejití rozpadu soustav zásobování teplem a podpoření jejich modernizace podepsaly ČPS a Teplárenské sdružení ČR letos v červenci Memorandum o spolupráci na budoucí dekarbonizaci teplárenství. Obdobné memorandum se prý připravuje i pro biomasu. Modernizace tepláren spojená s přechodem na zemní plyn si vyžádá miliardové investice, proto je nezbytné, aby alespoň část financí získala ČR z evropských fondů.

Covid jako šéf digitalizace

Dá se říci, že koronavirová situace dodala nový náboj procesu digitalizace, flexibility a inovativnosti. Podle statistik u více než 20 procent firem na celém světě došlo v souvislosti se současným stavem k urychlení nejrůznějších procesů spojených právě s digitalizací v jejich nejrůznějších podobách. Většina těchto společností považuje své rozhodnutí za správné a neuvažuje o návratu zpět do minulosti. Namátkou jde o digitalizaci pracovišť, například nastavení efektivní práce on-line, zlepšení provozu pomocí digitálních technologií nebo digitalizací nábory zaměstnanců.

„Změny chování zákazníků i energetických hráčů se nutně musejí projevit v legislativě. Pandemie dodává procesu digitalizace nový náboj a bylo by vhodné poučení z krizového vývoje nyní přenést do nové legislativy,“ uvedl s odkazem na tvorbu nového energetického zákona Tomáš Varcop, předseda představenstva a CEO innogy Česká republika a CEO innogy Energie.

Právě skupina innogy jakožto největší tuzemský dodavatel zemního plynu vzhlíží k novým zitrkům. Její prodej maďarskému energetickému obrovi MVM Group, podle obratu třetí největší společnosti v Maďarsku a jedenácté ve střední Evropě, by měl být zfinalizovaný do konce letošního roku. Transakci totiž ještě musí potvrdit Evropská komise. Značka innogy i po prodeji maďarské společnosti zůstane na tuzemském trhu zachována, změn by neměly doznat ani současně smlouvy a ceny. Ve spolupráci s novým vlastníkem spatřuje Tomáš Varcop možnost dalšího rozvoje nabídky služeb i vlastních aktivit. ■

Jednání se také zúčastnili (zleva) Evžen Tošenovský, poslanec Evropského parlamentu a člen ITRE, Tomáš Hüner, ředitel Siemens Smart Infrastructure, a Alena Vitásková, zakladatelka a předsedkyně Institutu Aleny Vitáskové.

„Chápu snahy obsažené v Zelené dohodě pro Evropu ohledně klimatické neutrality, ale všeho s mírou,“ upozorňuje René Neděla, náměstek pro řízení sekce energetiky na MPO

Nezapomínejme pro jednu krizi na druhou

Jednou z mála pozitivních věcí doby koronavirové jsou většinou úspěšně řešené požadavky na flexibilitu. Zároveň je ale zapotřebí nadále se intenzivně zabývat problematikou klimatu, říká Martin Zákasník, generální ředitel skupiny E.ON v ČR.

Jak ovlivnila koronavirová pandemie vaše podnikání v tuzemské energetice?

Epidemie se negativně odrazila ve spotřebě energie. A to jak v naší distribuční síti, kde spotřeba elektřiny v dubnu a květnu meziročně klesla o 12 procent, tak i na straně obchodníka, kde jsme neodebranou elektřinu museli prodávat se ztrátou. Příčinou byli velcí odběratelé. Koronavirová krize také obnažila nutnost vyšší míry digitalizace, a to jak interně, tak směrem ke klientům.

Jednou z mála pozitivních věcí, které epidemie ukázala, je schopnost obrovské flexibility. V rekordním čase se nám podařilo přesunout na home office i oddělení, kde to ještě před časem bylo nemyslitelné. Třeba naše call centrum. A některé změny už jsou v podstatě nevratné. Budeme pracovat mnohem více z domova, což s sebou přinese nutnost změnit fungování, procesy i komunikaci uvnitř firmy a znamená to i výraznou změnu firemní kultury.

Má podle vás smysl spoléhat na koordinaci aktivit jednotlivých států v oblasti energetiky ze strany EU po zkušenostech ze zdravotnictví? Věříte v myšlenku energetické unie?

Energetika se stává komplexní a mnohem více propojená napříč státy než kdykoli předtím. Takže na českou energetiku se dnes musíme dívat v mezinárodním měřítku. Díky nárůstu obnovitelných zdrojů a decentralizaci stoupá potřeba koordinace mezi jednotlivými státy. Proto jsou důležité společné přeshraniční projekty – zejména na poli distribuce, které mimo jiné pomáhají lépe regulovat přetoky elektřiny mezi státy, ale týká se to i obchodních zón.

Takže energetická unie dává smysl, ale musejí ji řídit odborníci, nikoli byrokraté od stolu, kteří tomu nerozumí a neumí posoudit dopady. V této oblasti proto musíme být spolu s ostatními provozovateli distribučních a přenosových soustav více aktivní a předávat naše vstupy těm, kteří mají pravomoc o budoucnosti energetiky rozhodovat.

Je podle vás Zelená dohoda pro Evropu příležitostí, nebo naopak hrozbou pro EU a ČR?

Zelená Evropa je pro nás rozhodně velkou příležitostí. Kvůli koronavirové krizi, která nás teď všechny intenziv-

ně už nějakou dobu zaměstnává, nesmíme zapomínat na krizi klimatickou. Cesta k zelené budoucnosti ale musí být ufinancovatelná a realizovaná s ohledem na národní specifika. Přejít musí být postupný, aby neohrozil české firmy na mezinárodních trzích. Také se musíme v ČR naučit efektivněji čerpat z národních i nadnárodních zdrojů, které nám pomohou na cestě za nízkouhlíkovou energetikou. My už na této cestě jsme, 25 procent energie, kterou vykoupiíme, pochází z obnovitelných zdrojů. Ročně jsou to tři terawatt hodiny.

Jaké investice v oblasti energetiky by měly být součástí státního plánu pro restart ekonomiky?

V obecném smyslu by to měly být zejména dotace pro firmy i domácnosti podporující přechod na nízkemisní provoz. Takže Nová zelená úsporám nebo kotlíkové dotace by určitě měly být zachovány, uvítal bych větší podporu čisté mobility. Do budoucna by se hodila i výraznější podpora při dekarbonizaci nebo koncepční pomoc regionům, kde se přestane těžit uhlí. Ale hlavně by stát měl z mého pohledu maximálně podporovat vývoj a implementaci nových a smart technologií, třeba využití vodíku. A s tím jsou z dlouhodobého hlediska spojeny i investice do vzdělávání a vědy. Kromě toho, že tyto investice podporují dobré věci, tak ve druhém plánu navíc podporují i ekonomiku.

Na jaké svoje aktivity budete chtít využít finanční zdroje alokované do Modernizačního fondu a Fondu spravedlivé transformace?

Obecně se při čerpání podpory z evropských fondů nebo státních dotací zaměřujeme na tři hlavní oblasti, a to je podpora udržitelnosti a obnovitelných zdrojů, digitalizace a smart technologie. To platí pro obchod, ale i pro distribuci, kde do roku 2025 přesáhnou investice do sítě hranicí 28 miliard korun, z toho více než 7,3 miliardy korun poputuje právě na implementaci chytrých technologií a digitalizaci. Čerpání z evropských fondů nám v tomto ohledu velmi pomáhá. Za velký úspěch považuji třeba projekt ACON, kdy jsme od EU získali spolu se Západoslovenskou distribuční grant ve výši 91,2 milionu eur na nasazení prvků inteligentních sítí do distribučních soustav. Určitě se budeme snažit využít dostupné prostředky rovněž na zvyšování energetické účinnosti, což je jedna z oblastí, kde se České republiky dlouhodobě nedaří plnit své národní cíle.

Podle některých vyjádření se chcete více než dosud věnovat podpoře kogenerace a službám v oblasti elektromobility. Jaké jsou vaše cíle a plány?

Stejně jako fotovoltaika zapadá čistá mobilita a kogenerace do naší strategie, jak podpořit zelenost a udržitelnost. Ke konci srpna jsme měli v naší síti E.ON Drive spuštěných 73 veřejných dobíjecích stanic. Z toho jich bylo 15 takzvané partnerských. Do konce roku 2022 jich plánujeme tři sta, většina z nich bude rychlodobíjecích. Dostatečná dobíjecí síť je totiž v kombinaci s rozumnou cenou a dojezdem elektromobilů základním předpokladem pro vývoj elektromobility. Pro firmy ale děláme řadu dalších chytrých a úsporných řešení – kogenerace, osvětlení, fotovoltaiky nebo topení. Chceme pro ně být průvodcem do světa udržitelné energetiky. ■

Účastníci setkání měli možnost prohlédnout si výrobu tlakových lahví a navštívit i největší montážní halu na aplikace tlakových lahví Cylinders Holding ve střední Evropě, jejíž součástí bude i největší evropská pneumatická tlaková zkušebna.

Martin Durčák, předseda představenstva společnosti ČEPS, hovořil mimo jiné o nutnosti zajištění bezpečnosti a spolehlivosti dodávek elektrické energie i s ohledem na rostoucí počet menších decentralizovaných zdrojů.

(Zleva) Dušan Malý, provozní ředitel společnosti GasNet, a Martin Herrmann, čestný prezident IEC, který se letos ujal i funkce moderátora.

(Zleva) Martin Hájek, ředitel Teplárenského sdružení ČR, a Jiří Feist, člen představenstva EP Power Europe, postrádali větší koordinaci mezi evropskými státy, pokud jde například o odklon od uhlí.

Petr Kusý a Martina Krčová, členové Rady Energetického regulačního úřadu, hovořili o nutnosti posílení práv zákazníků v souvislosti s novým energetickým zákonem.

(Zleva) Jaromír Vorel, jednatel společnosti Ško-Energo, hovořil o vodíkových příležitostech v Česku. Vedle něj sedí Jan Fousek, výkonný ředitel Asociace pro akumulaci energie a baterie ČR.

Martin Slabý, předseda představenstva společnosti Pražská plynárenská Distribuce, a Lenka Kovačová, výkonná ředitelka Českého plynárenského svazu, připomněli roli zemního plynu v budoucím energetickém mixu.

Nový energetický zákon? Ještě si počkáme

Jakkoli je nový energetický zákon netrpělivě očekáván, jeho rychlé schválení předpokládat nelze. Za úspěch bude možné považovat, pokud vláda paragrafové znění odsouhlasí ještě do termínu parlamentních voleb v příštím roce.

TEXT
Martin PITRO

Dekarbonizace ano, ale...

„Nový zákon považuji za otevřený, srozumitelný a dostatečně flexibilní pro možnou adaptaci na měnící se prostředí, ať už jde o snížení administrativní zátěže, začlenění nových subjektů, digitalizaci nebo sdílení dat,“ domnívá se Martin Durčák, předseda představenstva společnosti ČEPS. Podle něj lze totiž s ohledem na nové dekarbonizační cíle EU a balíček opatření nazvaný Zelená dohoda pro Evropu, který počítá s přechodem na ekologičtější hospodářství, očekávat přijetí další legislativy.

V souvislosti s výrazně větším počtem malých decentralizovaných zdrojů bude rozhodně důležité i nadále zajistit bezpečnost a spolehlivost dodávek elektrické energie. Česká republika se neobejde bez náhradní zdrojové a výkonové přiměřenosti. Větší důraz by se měl klást i na přeshraniční propojení elektrizačních soustav a v tomto kontextu také na řešení například kapacitních mechanismů a jasného vymezení kompetencí regionálních koordinačních center nebo sdílených podpůrných služeb.

„NEZ musí upravit právní rámec opatření pro zajištění zdrojové přiměřenosti. Existuje totiž reálné riziko zhoršení spolehlivostních parametrů v souvislosti s útlumem uhelných zdrojů a poklesem počtu systémových elektráren ve výrobním mixu. Měli bychom být připraveni na možnost zavedení kapacitních mechanismů a v případě aktuální potřeby je využít,“ připomněl M. Durčák v diskuzi s účastníky IEC.

Kvalitní přenosová soustava

Podle Stanislava Mišáka, ředitele výzkumného Centra ENET na VŠB, bude Česko se svojí přenosovou soustavou fungovat jako stabilizační prvek i s ohledem na možné výkyvy na německé straně kvůli stále větší závislosti na obnovitelných zdrojích energie, takže by za to měla požadovat finanční kompenzace. Ve stejném duchu hovořil také Svatopluk Vnouček, místopředseda představenstva ČEPS, s tím, že společnost ročně investuje do rozvoje přenosové soustavy několik miliard korun a reaguje tak na výzvy spojené se změnami v energetickém prostředí. I tak je podle něj ale důležité věnovat pozornost kapacitním mechanismům. V kostce jde o to, že elektrárna drží záložní kapacitu, která v případě potřeby může být uvedena do provozu. ■

(Zleva) Pavel Zámyslický, ředitel odboru energetiky a klimatu na ministerstvu životního prostředí, René Neděla, náměstek pro řízení sekce energetiky na ministerstvu průmyslu a obchodu, a Petr Kusý, člen Rady Energetického regulačního úřadu.

„Nový energetický zákon musí upravit právní rámec opatření pro zajištění zdrojové přiměřenosti,“ je přesvědčen Martin Durčák, předseda představenstva společnosti ČEPS.

N

ový energetický zákon (NEZ) si klade za cíl aktualizovat podmínky pro podnikání a výkon státní správy v energetických odvětvích. Věcný záměr NEZ již existuje, ale musí se dopracovat při přípravě paragrafového znění, protože v některých oblastech stále nenabízí detailní pravidla pro správné fungování trhu.

MPO se snaží reagovat novou právní úpravou na zásadní trendy současné energetiky. Mezi ně patří zejména decentralizace, digitalizace a dekarbonizace, které jsou spojeny s mnohamiliardovými investicemi. Ty ovšem může zbrzdit očekávaný hospodářský útlum spojený s koronavirovou pandemií.

Finalizace věcného záměru

NEZ i nadále zachovává základní členění podle jednotlivých odvětví, a to na teplárenství, elektroenergetiku a plynárenství. „Dá jasná pravidla pro fungování trhu a všech jeho účastníků ve 21. století. Jeho přípravu bychom chtěli dokončit do poloviny roku 2021. V některých oblastech však zatím nemáme detailně nastavená pravidla a čeká nás další diskuze s odbornou veřejností,“ informoval René Neděla, náměstek pro řízení sekce energetiky na MPO. Věcný záměr NEZ měl být předložen do Legislativní rady vlády ještě v průběhu září. Koronavirová situace ale celé toto téma poněkud upozadila.

A jaké cíle jsou v NEZ vytyčeny? Pokud to shrme, tak jde o nastavení právního rámce pro nový model energetického trhu s důrazem na plnění závazných cílů v oblasti dekarbonizace. Dále by měla být jednoznačně definována práva a povinnosti jednotlivých subjektů a zároveň vhodně nastavena jejich vzájemná interakce. S tím pak souvisí i zjednodušení administrativy a zároveň zahrnutí evropské legislativy.

Nová pravidla pro energetiku

Nový energetický zákon by měl zohledňovat evropskou legislativu a zároveň komplexně reagovat na zásadní změny na trhu s ohledem na decentralizaci energetiky.

Na co se v kontextu nového energetického zákona těšíte?

René Neděla: Těšíme se na novou právní úpravu pro 21. století, která dá jasná pravidla pro fungování trhu a všech jeho účastníků. Bude však třeba dbát na to, aby byla zajištěna právní kontinuita a návaznost na stávající právní stav. Velkou výzvou je zajistit provázanost práv a povinností jednotlivých účastníků trhu s tím, že jeden subjekt bude hrát na trhu s elektřinou různé role. Například zákazník vyrábějící elektřinu bude zároveň výrobcem či provozovatelem zařízení na ukládání elektřiny, ale stejně tak může být i poskytovatelem flexibility.

Zuzana Krejčířiková: Energetický zákon potřeboval výraznou změnu již několik let, trh kolem nás se od roku 2000 významně změnil. Máme více decentralizovaných zdrojů a aktivních zákazníků, akumulaci, nastupují nové služby typu agregace. Jsme spokojeni, že nový zákon na tyto změny reaguje. Jako největší výzvu vnímám správně dotáhnout paragrafově znění zákona.

Posílí nový zákon orientaci na zákazníka tak, aby energetika zajišťovala služby, a nikoli jen dodávku energie?

Z. K.: Nový zákon umožní jednoduše sdílet energii napřímo mezi zákazníky, omezí bariéry pro instalaci obnovitelných zdrojů u malých zákazníků, ale i u energetických komunit. Také jasně zakotví agregaci, což vnímáme jako důležitý aspekt pro další rozvoj služeb.

R. N.: Nový energetický zákon zejména umožní aktivním zákazníkům účastnit se trhu s elektřinou. Zákazníci, kteří nebudou podnikat v energetice, budou moci bez licence elektřinu vyrábět pro svoji potřebu a přebytek budou moci třeba sdílet se sousedy. Zároveň budou moci za úplaty poskytovat svoji flexibilitu (změnu spotřeby) agregátorům. Zákon také myslí na ochranu spotřebitelů (zákazníků v domácnosti) včetně zranitelných zákazníků.

Jakým způsobem podpoří nový energetický zákon podnikatele? Omezí administrativu a vliv státní správy?

R. N.: Usnadní například vstup do podnikání v energetice. Získání licence od Energetického regulačního úřadu bude jednodušší, než je tomu dnes. Je však třeba zdůraznit, že bude posílena kontrola ERÚ nad dodržováním energetického zákona všemi subjekty, tedy nejen podnikateli, ale i těmi, kteří činnost upravenou energetickým zákonem budou vykonávat.

Z. K.: Konkrétním příkladem je nový přístup k licencím. V případech, kdy subjekt nepodniká, už nebude vyžadována. Pro činnost výroby, ukládání energie či

RENÉ NEDĚLA,
náměstek pro řízení
sekce energetiky
na ministerstvu
průmyslu a obchodu

**ZUZANA
KREJČÍŘIKOVÁ,**
ředitelka útvaru
Public Affairs
ve společnosti ČEZ

agregace nebude v rámci licenčního řízení prokazována odborná způsobilost. Dále by mělo dojít ke sloučení více licencí do jedné. Obecným principem pak bude snadnější vstup na trh, ale za jasně definovaných podmínek působení na trhu, včetně kontrolní činnosti. To by mohlo celý proces vstupu na trh značně urychlit a zároveň vyřešit některé neduhy, které dnes na trhu máme.

Jak by měla být v souvislosti s decentralizací vyřešena oblast energetických komunit?

Z. K.: Energetickým komunitám by neměly být kladeny překážky, například ve sdílení vyrobené elektřiny v rámci bytového domu nebo obce. Zároveň musíme zachovat nediskriminační přístup mezi účastníky trhu. Pokud budou chtít komunity fungovat jako dodavatelé elektřiny, musí mít jejich zákazníci stejné povinnosti i práva jako ostatní. Kromě zákona je nutné spravedlivě nastavit tarifní strukturu, která musí reflektovat změny modelu trhu. Síť musí být dostatečně robustní a chytrá, aby zvládla nejenom zapojení decentralizovaných zdrojů a aktivních zákazníků včetně komunit, ale i elektromobilitu. To vše za akceptovatelnou cenu.

R. N.: Energetická společenství jsou jako nové subjekty trhu s elektřinou upravena evropskou legislativou, kterou budeme do nového energetického zákona transponovat. Základní rámec pro jejich fungování je tedy závazně dán evropskými směrnicemi, které například jasně vymezují, jaké subjekty mohou vykonávat účinnou kontrolu v energetických společenstvích, jaké činnosti mohou tato společenství vykonávat, za jakým účelem jsou založena. Zákazníci, kteří budou členy energetického společenství, budou mít stále všechna práva jako ostatní zákazníci. Budou si tedy například moci zvolit svého dodavatele elektřiny. Energetické komunity budou moci využít investičních dotací z evropských zdrojů, jako je třeba Modernizační fond.

Považujete za reálné, aby byl nový energetický zákon přijatý do voleb v roce 2021?

R. N.: Přípravu nového energetického zákona chce MPO dokončit do poloviny roku 2021, ale v tuto chvíli je velice složité říci, zda je tento termín reálný, či ne i s ohledem na koronavirový stav.

Z. K.: Pragmaticky musím konstatovat, že to reálně není. Legislativní proces má svá jasná pravidla. Proto, aby byl zákon schválen ještě tímto Parlamentem ČR, musel by být již teď v mezirezortním připomínkovém řízení celý návrh paragrafového znění. Jsme ale pouze ve fázi finalizace věcného záměru. Za úspěch budu považovat to, když paragrafově znění schválí do voleb do Poslanecké sněmovny PČR příští rok stávající vláda. ■

Vstříc inovativním zítřkům

Nové technologie a inovace v oblasti energetiky představují velkou výzvu a zároveň i obchodní příležitost.

On-line se konference zúčastnil Martin Zákasník, generální ředitel skupiny E.ON v ČR. Zleva sedí Dušan Malý, provozní ředitel společnosti GasNet, moderátoři Martin Herrmann a Michala Hergetová, Stanislav Mišák, ředitel výzkumného Centra ENET na VŠB, a Jakub Unucka, náměstek hejtmana Moravskoslezského kraje.

Nikdo dnes asi nepochybuje o tom, že obnovitelné zdroje energie se s ohledem na ochranu životního prostředí berou jako nezbytnost budoucího vývoje. „Na straně obchodníka vidíme rostoucí poptávku po zelené energii. Zvyšuje se i poptávka po energetických řešeních zaměřených na větší udržitelnost a ekologičnost, která v současné době už vycházejí ekonomicky,“ říká Martin Zákasník, generální ředitel skupiny E.ON v ČR. Jako příklad „zeleného“ řešení uvádí spolupráci s obchodním řetězcem Penny Market. Po dodávce zelené elektřiny uzavřel E.ON kontrakt na vybudování 50 elektrodobíječek u jeho prodejen a dále pak na instalaci 35 střešních fotovoltaik.

„I my se jako firma musíme měnit směrem k větší ekologičnosti a udržitelnosti. Naše budovy spotřebovávají elektřinu z obnovitelných zdrojů, ve firemní flotile máme desítky elektromobilů, hybridů a elektroskútrů a více než sto vozů na stlačený zemní plyn,“ vypočítává M. Zákasník.

Trochu větší baterka

Inovativních řešení v energetickém sektoru je samozřejmě více. Jmenujme namátkou velká bateriová úložiště, kterých se v České republice nachází několik. Stojí za nimi společnost Siemens. Majiteli výroby elektrické energie, například fotovoltaické elektrárny, umožní takováto „baterka“ uschovat vyrobenou elektřinu na „horší časy“. Tím dojde ke snížení jeho závislosti na dodávkách energie ze sítě. „Koncový uživatel by v budoucnu mohl fungování baterie nepřímo pocítit například při výpadku elektřiny, protože zařízení začne

naakumulovanou elektřinu dodávat do sítě za dobu kratší než jedna vteřina,“ vysvětluje Tomáš Hüner, ředitel Siemens Smart Infrastructure.

Za vlajkovou loď v oblasti nakládání s energiemi a přírodními zdroji a jednu z nejmodernějších staveb tohoto typu v Evropě lze považovat novou budovu ČSOB v pražských Radlicích, otevřenou v loňském roce. Opravdový unikát představuje systém 177 vrtů, z nichž každý je hluboký 150 metrů. V podstatě pouze s ním a s automatizovaným otevíráním oken je budova zcela soběstačná jak z hlediska vytápění, tak i chlazení. Jakýmsi mozkiem je pak řídicí systém Siemens Desigo CC. „Skrze něj se ovládají systémy tepelných čerpadel, oken, otvůrek a vzduchotechniky nebo rekuperace tepla,“ doplnil Tomáš Hüner s tím, že Siemens rovněž vybavil podzemní garáže nabíječkami pro elektromobily.

Vodíková vize

Budoucnost vodíkových technologií, ať už v dopravě nebo v energetice, je neoddiskutovatelná. Autobusy nebo plnicí stanice už byly ověřeny v městském provozu. O to více v této souvislosti zaráží snaha poslanců snížit sazbu spotřební daně z motorové nafty a vlastně tím zakonzervovat současný stav. „Použití vodíku v dopravě odhaduji do deseti procent, zbytek by měl připadnout na energetiku jako takovou. Vodíku je dostatek, jen jde o to, jak ho levně získat,“ říká Jan Světlík, generální ředitel a předseda dozorčí rady Cylinders Holding a zároveň prezident Národního strojírenského kladru.

Právě v Ostravě, konkrétně v části obvodu Ostrava-jih, vzniká projekt jakéhosi „vodíkového města“, za kterým společnost Cylinders Holding stojí. „Lidé by zde bydleli, pracovali i trávili volný čas, samozřejmě by byla i doprava na bázi vodíku. Nízkoenergetická výroba spojená s vodíkovými technologiemi by například zajistila zcela soběstačné tepelné a energetické hospodářství výrobních hal,“ plánuje J. Světlík.

Zatím jsou to pouze vize, jejichž přetvoření v realitu určitě zabere spoustu času. Ale Ostrava už po vodíkové cestě vykročila. V roce 2018 podepsalo město a Moravskoslezský kraj memorandum o podpoře využívání vodíkového pohonu ve veřejné dopravě. „Do tří let bude v kraji jezdit dvacet vodíkových autobusů a fungovat minimálně jedna plnicí stanice na terminálu Hranečnick,“ říká Jakub Unucka, náměstek hejtmana Moravskoslezského kraje.

Vodíkový optimismus by poněkud mírnil Michal Slabý, ředitel strategie NET4GAS. Podle něj jsou vlastní zdroje vodíku od ČR poměrně vzdálené. Na druhou stranu přepravní a distribuční soustavy budou po určité úpravě schopné vodíkové přepravovat a nebudou tedy úzkým místem rozvoje vodíkového hospodářství.

Richard Vidlička, člen představenstva a ředitel Českého svazu zaměstnanců v energetice, se domnívá, že v souvislosti s vodíkem Česku ujíždí vlak. Poukazuje přitom na spoustu pilotních projektů realizovaných už v řadě evropských zemí. Zpoždění je patrné zejména po straně legislativní i stavební, konkrétně pokud jde o získání stavebního povolení. Samozřejmě je důležité mít také možnost čerpání dotací. Naopak Jaromír Vorel, jednatel společnosti Ško-Energo, považuje vodíkový byznys v Česku za dávno fungující. Jako příklad uvedl výrobu amoniaku neboli čpavku, a to syntézou dusíku a právě vodíku. Obrazně řečeno projíždí podle něj naší zemí několik „vodíkových“ vlaků. Stačí si jeden vybrat a nastoupit. ■

Martin PITRO

Vize pro 21. století

Do budoucna budou dostávat stále větší prostor technologie zaměřené na udržitelnost a šetrnost k životnímu prostředí. A právě do těchto projektů porostou i investice.

Jak změní doba postkoronavirová přístup zákazníků k energetice?

Jan Světlík: Průmyslové podniky, na které dopadá pokles ekonomiky, budou tlačit na snížení všech nákladů. Tedy i těch na energie, které u zpracovatelů tvoří zásadní výdajovou položku - vyrábíte na půl plynu, ale halu vytopit musíte. Fabriky se pokusí najít organizační a technologická opatření ke zlevnění výroby, budou hledat levnější klasické zdroje a půjdou ve větší míře i do udržitelných a cirkulárních alternativ, pokud jim to bude dávat ekonomický smysl. Takový vývoj navíc podporuje Evropská unie v Zelené dohodě pro Evropu, čili se tu otevírá obrovský prostor pro inovace v energetice.

Tomáš Hüner: Každodenní statistiky i vyjádření expertů nás zatím bohužel vytrvale přesvědčují o tom, že v době postkoronavirové zdaleka nejsme. Stejným překvapením není očekávání, že světová i česká ekonomika utrpí ztráty. Na jedné straně tento útlum povede k úsporám a většímu zvažování investic, kvůli pandemii ale očekávám větší přetlak dotačních titulů, které budou souviset nejen se stimulací ekonomiky, ale budou také navázány na transformaci stávající energetiky směrem k budoucím trendům. Pandemie urychluje digitalizaci a mění zažitě vnímání některých směrů - příkladem je třeba práce z domova.

Které plány a koncepce v energetice zpomalí, nebo naopak zrychlí kvůli dopadům koronakrize?

T. H.: Prognózy se různí. Jeden ze směrů podporuje názor, že využívání nových bezuhlíkových nebo nízkoemisních technologií v energetice se právě díky zmiňovaným dotacím urychlí - samozřejmě i s ohledem na podporu vzniku nových pracovních míst. Existují ale také názory, že se finančně náročnější projekty zastaví či zpomalí. Osobně jsem zastáncem spíše prvního názoru.

J. S.: Dojde k rychlejšímu posunu směrem k novým energetickým bezuhelným řešením. Ale to je vývoj, který by stejně nastal. Je otázkou, jestli budou na světě rychleji malé jaderné reaktory nebo efektivní vodíkové systémy. V Cylinders Holding tomu jdeme naproti aplikacemi lahví a nádob na vodík a záměrem na vybudování vodíkového města H2 District na reaktivovaných pozemcích Vítkovic v Ostravě.

Jaké nové technologie bychom si měli dovolit?

J. S.: Nejsem odpůrcem jádra, které budeme vzhledem k přechodné fázi elektromobility v dopravě zřejmě stále potřebovat. Ale víc sázím na vodík.

JAN SVĚTLÍK,
generální ředitel
a předseda dozorčí
rady Cylinders Holding
a prezident Národního
strojírenského klustru

TOMÁŠ HÜNER,
ředitel Siemens
Smart Infrastructure

V Česku jsme zatím v době vodíkového pravěku, svět je mnohem dál a my bychom ho měli poměrně rychle následovat. Ve vizi vodíkového města H2 District počítáme mimo jiné s Power-to-Gas technologiemi, s nízkoenergetickou výrobou spojenou s vodíkovými technologiemi, se soběstačným energetickým hospodářstvím výrobních hal, ale i s bydlením napojeným na nové zdroje.

T. H.: Příkladím se k tomu, že bychom se měli soustředit na technologie, které vedou k dlouhodobé udržitelnosti a využívají nízkoemisní zdroje šetrné k životnímu prostředí. Tyto technologie nastupují bez ohledu na současnou pandemii.

Do čeho se podle vás v energetice vyplatí investovat?

T. H.: Prakticky každý má trochu odlišné očekávání - své zájmy mají politici, obyvatelé měst či obcí nebo průmyslové firmy. Pál bych si, aby se více investovalo do budování infrastruktury pro elektromobily a ozdravení životního prostředí, především měst. Ta se v blízké i vzdálené budoucnosti elektromobilitě ani autonomní dopravě logicky nevyhnou, ačkoli to i dnes ještě někomu může připadat jako sci-fi. Velikým tématem je propojování budov a elektrických distribučních sítí.

J. S.: Je to stejné jako ve všech oborech - do vývoje. Máme šanci být u toho, nestát stranou rozvoje technologií, které svět v budoucnu bude nezbytně potřebovat. Proto bychom měli primárně investovat do vývoje. Například do řešení pro skladování vodíku a zmíněných Power-to-Gas technologií.

Jak by měly být podpůrné investiční a rozvojové programy na úrovni ČR a EU koncipovány, abyste je dokázali využít?

J. S.: Dlouhodobě jsou u nás problémem složité politické debaty o změnách, které s vývojem ve světě stejně přijdou. Druhá věc je pak šílená administrativa i kolem užitečně koncipovaných programů a bariéry schvalovacích a povolovacích řízení, které jsme si tu za dlouhé roky vypěstovali. Čili rozvojové programy by měly být nastavené dlouhodobě, bez ohledu na změnu vlády, aby byly vypočitatelné a spolehlivé z pohledu návratnosti.

T. H.: Obecně, programy by měly být koncipovány maximálně volně a s ohledem na hlavní cíle, nikoli metody, jak se k cíli dostat. Pokud by zadáním například bylo snížit v určeném horizontu emise o 20 procent, tak cestu, jak tohoto cíle dosáhnout, si mají stanovit jednotlivé vlády nebo národní energetiky. ■

/pit/

DĚKUJEME ZA PODPORU XI. VÝROČNÍHO ZASEDÁNÍ INTERNATIONAL ENERGY CLUBU.

AKCE SE USKUTEČNILA VE DNECH
9. A 10. ZÁŘÍ 2020 V OSTRAVĚ.

Záštita

Patroni

Hlavní partneři

Partneři

Mediální partneři

Organizátor

